

CATHARIJNECONVENT VERWERFT GRAFPLAAT

Het Rijksmuseum Het Catharijneconvent heeft door aankoop een belangrijk kunstvoorwerp weten te verkrijgen: een koperen grafplaat uit 1553. De gegraveerde plaat was ooit aanwezig in de kapel van het slot Loenersloot in het gelijknamige dorp aan de Angstel tussen Nieuwersluis en Baambrugge. Daar gaf hij de plaats aan waar Joost van Amstel van Mijnden begraven lag. De grafplaat toont Joost en zijn vrouw Philippa geknielt op bidstoelen. Joost draagt over zijn harnas een wapenkleeft met zijn blazoën. Op de bidstoel van zijn vrouw Philippa Amelisdochter Uteneng is haar ruitvormig wapen aangebracht. Boven haar nogmaals het wapenschild van haar echtgenoot. Naast Joost knielt hun beider zoontje. Aan de bovenzijde van de plaat is op de wolken de Heilige Drievuldigheid afgebeeld: Vader, Zoon en de H. Geest. Aan de beide zijken zijn de wapens van de geslachten te vinden waaruit Joost geboren is. We zien de acht wapens van zijn overgrootouders, allen telgen van Utrechtse adellijke families: Van Nijenrode, Van Zuijlen, Van Darthuizen, Van Zuijlen van Nijevelt, Van Amstel, Van Nijevelt, Van IJsselstein en Van Montfoort.

Het onderschrift luidt vertaald: In het jaar 1553 op de 18de januari stierf Joost van Amstel van Mijnden, heer van Loenersloot, die als echtgenote had Philippa Amelisdochter Uteneng, die hem een zoon schonk die geboren werd toen zijn vader al dood was en die naar hem vernoemd werd. Hij ligt onder deze zerk. Deze koperen grafplaat was bevestigd aan de wand van de kapel van het slot Loenersloot. Waarschijnlijk is de plaat daar bij de verkoop van de kapel in 1776 verwijderd en via vererving overgegaan naar de familie Van Nagel-Doornick zu Vornholz. In 1893 bevond de grafplaat zich in de slotkapel van Haus Wohnung te Eppinghoven in de Kreis Ruhrort (West-Duitsland). In 1965 was de plaat op Schlosz Welschenbeck te Beleck-Möhne, Kreis Arnsberg in Westfalen, dat toen bewoond werd door Josef Freiherr von Nagel-Doornick zu Welschenbeck.

Dergelijke koperen grafplaten waren in de middeleeuwen algemeen voor de graven van adellijke families en hoge geestelijken in de kerkgebouwen. In tijden van oorlog echter werden ze later vaak uitgebroken en diende het koper om er kanonnen en ander wapentuig van te maken. Vandaar dat er in Nederland zo weinig over zijn. In Engeland daarentegen zijn er vele bewaard gebleven. Bekend is het feit dat „brass-rubbing“ in sommige Engelse kerken nog beoefend wordt.

Directeur H. L. M. Defoer: „Deze aankoop van een

van de Utrechtse musea is van groot belang, omdat daarmee de dreigende verkoop van deze grafplaat naar Amerika is voorkomen. Aldus is een belangrijk en vrij zeldzaam voorwerp uit het cultureel erfgoed van ons land voor Nederland bewaard gebleven. De koperen plaat zal in ons museum een plaats krijgen bij de andere voorwerpen die gaan over de middeleeuwen en de dood“.

C. S.

Literatuur:

Jaarboekje Oud-Utrecht 1965, pag. 57 ev.